

Newsletter

n.1

Octubre 2017

LIFE
CLINOMICS

LIFE15 CCA/ES/000102

"This project has been funded with support from the European Commission"

Sumari

El projecte Life Clinomics	Pàgina 3
L'Alt Penedès	Pàgina 5
La Reserva de la Biosfera del Montseny	Pàgina 6
Les Terres de l'Ebre	Pàgina 7

Editorial

LIFE-CLINOMICS és una acció concertada dels empresaris, els treballadors i les administracions per fer realitat la necessària adaptació als impactes del canvi climàtic, amb la complicitat de la ciutadania. El projecte està sent desenvolupat per administracions públiques, associacions empresarials i organitzacions sindicals, treballant de manera coordinada.

La implementació de les polítiques i pràctiques climàtiques, tant públiques com privades, ha estat tardana i, particularment, encara més en el cas de les polítiques i accions d'adaptació. En conseqüència, hi ha una certa insuficiència de processos de planificació i d'inversió que adequin els territoris i les activitats econòmiques a la nova realitat climàtica: la majoria de les polítiques municipals i dels plans d'inversió de força empreses no han situat l'adaptació al canvi climàtic entre les prioritats per al futur immediat.

El mercat tot sol no genera les actuacions d'adaptació que es precisen i d'aquí que sigui necessari l'impuls conscient de tots els agents locals.

La nova racionalitat econòmica no és eficaç en un escenari d'incertesa, impredictibilitat i materialització a mitjà i llarg termini. I també és cert que els agents econòmics, polítics i socials dels municipis encara no consideren l'adaptació com una necessitat i, alhora, com una oportunitat clara per a l'economia local. La ciutadania tampoc té una percepció clara, nítida i conscient de les dues cares del repte: l'amenaça i l'oportunitat de l'escalfament global.

Els socis beneficiaris de LIFE-CLINOMICS ens proposem respondre al repte amb el desencadenament d'un procés d'inversions públiques i privades de tots els agents econòmics, socials i polítics dels territoris i amb la participació de la ciutadania. Us convidem a intercanviar aportacions i experiències i a discutir amb nosaltres els millors camins per a l'adaptació de les activitats econòmiques locals al canvi climàtic.

El projecte Life Clinomics

El projecte Life Clinomics, "Promovent la resiliència. Oportunitats i reptes de l'economia i la societat local en l'adaptació al canvi climàtic", té una durada de tres anys (juny 2016-juny 2019), amb un pressupost total d'1.392.349 euros i està subvencionat per la Unió Europea amb 835.278 euros (60%).

El projecte té com a objectiu posar en marxa nous processos d'inversió d'entitats públiques, especialment municipis, així com d'empreses privades de determinats sectors representatius, per disminuir-ne la vulnerabilitat, anticipar-se als impactes climàtics i augmentar-ne la resiliència, la qual cosa pot millorar-ne la competitivitat i augmentar l'ocupació.

Life Clinomics pretén augmentar la resiliència de les entitats locals mediterrànies a través de la intervenció en tres territoris (Terres de l'Ebre, Alt Penedès i Parc Natural del Montseny-Reserva de la Biosfera) i en diferents activitats econòmiques (turisme, pesca, agricultura i forestal).

El projecte posarà en marxa òrgans de participació territorials i socioeconòmics, s'elaboraran estudis i documents (com són els plans d'acció i les estratègies per a l'adaptació), es dissenyaran eines per a les autoritats locals i els agents socioeconòmics (com són les metodologies i les proves pilot), i es generarà coneixement, capacitat i informació dels agents i conscienciació de la societat i altres elements que han de facilitar l'acció en favor de l'adaptació.

Aprofundir en l'adaptació al canvi climàtic (CC) en 3 territoris i 3 sectors

Estudis sobre l'adaptació al CC i identificació dels actors implicats

Incloure l'adaptació al CC en les administracions locals

Capacitació i formació
Lideratge d'accions d'adaptació

CONSTRUIR RESILIÈNCIA

Implicació dels agents del territori

Capacitació i formació
Meses per l'adaptació
Estratègies i plans d'acció

Acció local en adaptació al CC amb partenariats publicoprivats

Plans d'acció
Execució d'accions concretes

El projecte, promogut per la Diputació de Barcelona i en col·laboració amb els socis beneficiaris següents:

- Tres entitats territorials on cal desenvolupar les actuacions: el Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (COPATE), per a les Terres de l'Ebre; el Consell Comarcal de l'Alt Penedès (CCAP), per a la comarca de l'Alt Penedès; el Parc Natural del Montseny, per a la Reserva de la Biosfera del Montseny.
- Una entitat generadora de coneixement: l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic (OCCC), que ha d'ajudar a conèixer la problemàtica del canvi climàtic en aquests territoris.
- Quatre entitats socioeconòmiques que han de promoure l'extensió de les accions cap al sistema econòmic i productiu: la Cambra de Comerç de Barcelona (CCB), Comissions Obreres de Catalunya (CONC), la Unió General de Treballadors de Catalunya (UGTCAT) i la Unió de Pagesos de Catalunya (UPCAT).

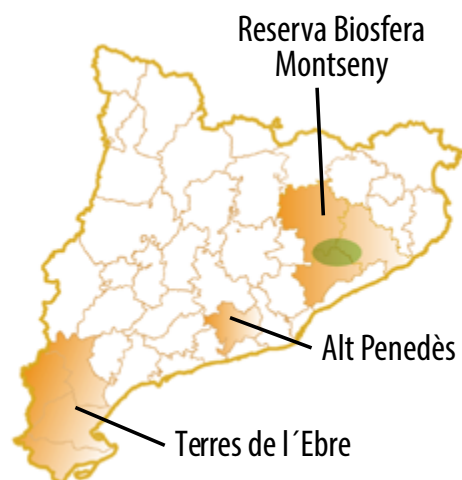
El projecte Life Clinomics es va presentar el dijous 24 de novembre de 2016 al Fòrum Balaguer de Vilafranca del Penedès.

El president del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, Francesc Olivella, i el diputat de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona, Valentí Junyent, acompanyats pel cap de l'Oficina Tècnica de Canvi Climàtic i Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona i coordinador del projecte, Ramon Rabella, van presentar el projecte.

Posteriorment, es van fer dues meses tècniques que van exposar, en primer lloc, l'impacte del canvi climàtic i les mesures d'adaptació en l'agricultura, la gestió forestal, la pesca i el turisme i, en segon lloc, la visió des dels tres territoris del projecte: l'Alt Penedès, el Montseny i les Terres de l'Ebre.

Tot seguit es va fer una taula política en què les quatre entitats socioeconòmiques van explicar perquè han acceptat participar en el projecte.

Va tancar l'acte el conseller d'Agricultura del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, Pere Soler, que va afirmar que "amb el projecte Life Clinomics volem avançar-nos a les conseqüències de no fer res".

Territoris del projecte Clinomics

Sessió de presentació del projecte CLINOMICS

L' Alt Penedès

La comarca de [l'Alt Penedès](#) es regeix pel patró paisatgístic de la vinya, la qual, a través de la indústria del vi i del cava i dels clústers associats, genera un teixit socioeconòmic particular.

Vinyes de l'Alt Penedès

Mentre el cultiu de la vinya ocupa la major part de la plana penedesenca, els espais biodiversos arboris i arbustius predominen a la perifèria de la comarca, a les zones de major relleu on els hàbitats estan associats als espais fluvials.

Des del Consell Comarcal de l'Alt Penedès es treballa amb els 27 municipis de la comarca dissenyant plans d'acció orientats a la sostenibilitat del territori mitjançant tres línies estratègiques que són: l'impuls de l'enoturisme, la millora del territori i dels serveis municipals i la mitigació del canvi climàtic.

El CCAP participa en el projecte Life Clinomics com a soci territorial i amb l'objectiu d'incrementar la resiliència i reduir els efectes del canvi climàtic al Penedès.

La primera fase del projecte ens ha permès profunditzar en la contextualització del nostre territori amb dos estudis:

- [Diagnosi de la realitat social institucional](#): identifica punts forts i punts febles dels tres sectors que formen part del projecte: turístic, forestal i agrícola i identificant els actors claus del nostre territori.
- [Diagnosi de vulnerabilitat climàtica](#): identifica els principals riscos que afecten cada sector econòmic i calcula indicadors de vulnerabilitat de cada risc en funció de les variables d'exposició, sensibilitat i capacitat adaptativa del territori.

Partint dels resultats dels dos estudis, s'ha iniciat un procés participatiu amb agents dels diferents sectors del territori.

La [primera MeTACC](#) (Mesa Territorial per a l'Adaptació al Canvi Climàtic) va tenir lloc a la seu del CCAP el 8 de juny de 2017. Aquesta sessió va congreguar 33 agents, que es van dividir en quatre grups de treball de vuit persones amb perfils heterogenis, amb l'objectiu de consensuar els tres riscos prioritaris per abordar en les meses participatives posteriors: el canvi en el cultiu de la vinya, la pèrdua de qualitat paisatgística i la reducció de cabals de rius i rieres són els riscos identificats

El 6 de juliol es va dur a terme [la segona MeTACC](#) en la que els mateixos participants van donar a conèixer als assistents, els seus projectes i experiències en canvi climàtic que van obrir les portes al treball grupal i posada en comú sobre els tres riscos treballats a la sessió.

Reunió de treball de la MeTACC Alt Penedès

La Reserva de la Biosfera del Montseny

La implementació del projecte CLINOMICS a la [reserva de la biosfera del Montseny](#) ha permès, d'entrada, aprofundir en els efectes del canvi climàtic sobre aquest territori. Els indicadors mostren que l'augment de temperatures, la disminució dels cabals d'aigua dels rius i la reducció de les superfícies i/o durada de les zones cobertes de neu apareixen com els riscos amb una vulnerabilitat més elevada, els quals afecten directament els sectors forestal, agroramader i turístic. L'increment del risc

Reserva de la Biosfera del Montseny

d'incendi és també una vulnerabilitat que, tot i ser mitjana-baixa en moltes zones del Montseny, gràcies a la presència de boscos de baixa sensibilitat als incendis, com és el cas de les fagedes, ha estat valorada com elevada per part dels participants del sector forestal. Altres elements de vulnerabilitat destacada són també la pèrdua de biodiversitat i de qualitat paisatgística.

La [diagnosi de la vulnerabilitat climàtica del Montseny](#) esmentada ha servit com a pas previ per obrir el debat amb els actors socioeconòmics i les administracions del territori, amb els quals s'ha constituït la Mesa Territorial pel Canvi Climàtic de la RB del Montseny ([MeTACC Montseny](#)). Aquest segon pas ha vingut recolzat per l'[estudi de la realitat social i institucional de la RB del Montseny](#), que ha permès constatar l'existència d'una cultura participativa destacable i una predisposició activa

a participar en les accions del projecte CLINOMICS per adaptar el Montseny al canvi climàtic.

La MeTACC Montseny es va constituir el 6 d'abril de 2017 al municipi del Montseny amb la participació d'una trentena d'actors locals vinculats amb el CLINOMICS. En aquesta primera reunió es va explorar «la visió del Montseny que volem i podem crear» tenint en compte els reptes que planteja el canvi climàtic. Es va poder recollir un ampli consens sobre la necessitat d'avançar vers un desenvolupament sostenible al Montseny que permeti preservar-lo i en promogui la biodiversitat, però alhora sense descuidar la creació d'un territori viu, humanitzat, ric i equilibrat. A la segona reunió celebrada al Figaró-Montmany el 13 de juny, els participants van construir un mapa o model a partir dels impactes del canvi climàtic i elements del territori focalitzats en els sectors objecte del projecte. Aquesta reflexió conjunta sobre la relació entre impactes del canvi climàtic, elements més vulnerables i elements motor clau pels sectors primari i turístic és el punt de partida per començar a treballar accions concretes d'adaptació al canvi climàtic en la següent reunió, prevista pel mes d'octubre.

Reunió de treball de la MeTACC Montseny

Les Terres de l'Ebre

En el context català, les [Terres de l'Ebre](#) és el territori més sensible al canvi global i amb riscos climàtics més evidents. Als impactes ambientals, socials i econòmics, en el cas de les Terres de l'Ebre cal sumar les conseqüències que sobre la continuïtat física de la plataforma deltaica i del darrer tram del riu Ebre pot tenir l'increment del nivell del mar.

Per aquesta raó, des de la Reserva de la Biosfera de Terres de l'Ebre, des del seu ens gestor (COPA-TE) i els actors locals que van impulsar-la, estem

Reunió de treball de la MeTACC Terres de l'Ebre

participant en el projecte Life Clinomics a la recerca d'accions i models de governança participatius i inclusivius que tinguin per objectiu incrementar la resiliència del territori i de la seva activitat socioeconòmica davant els efectes del canvi climàtic.

En aquesta primera fase del projecte s'ha adquirit i reunit la informació necessària que permetrà emprendre i executar amb plenes garanties la resta del projecte. L'Oficina Catalana del Canvi Climàtic (OCCC) ha elaborat la [diagnosi sobre la vulnerabilitat de les Terres de l'Ebre al canvi climàtic](#), en la qual han participat els experts del Departament de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili. D'altra banda, el COPATE ha contractat la consultora Ceres,

experta en estudis socials i en la coordinació de processos participatius, per elaborar la [diagnosi sobre la capacitat social i institucional](#) del territori per incrementar la seva resiliència i dissenyar un primer mapa dels actors més rellevants del territori relacionats en la prevenció i adaptació als riscos climàtics.

Amb aquesta informació es va constituir a finals de maig la Mesa Territorial per a l'Adaptació al Canvi Climàtic ([MeTACC](#)) de les [Terres de l'Ebre](#), constituïda per una vuitantena d'agents públics i privats que han mostrat el seu interès a participar-hi. Per l'extensió territorial i per la diversitat de les Terres de l'Ebre, així com per la complexitat de la seva realitat socioeconòmica, s'ha optat per canalitzar el treball operatiu de la MeTACC de Terres de l'Ebre mitjançant quatre grups de treball: agricultura, turisme, pesca i àmbit social.

Durant l'estiu s'han constituït els grups, els quals treballaran durant el darrer quadrimestre de 2017 i els primers mesos de l'any vinent. Les sessions de treball es fan de forma descentralitzada arreu de les quatre comarques ebrenques. Paral·lelament, s'ha activat una consulta en línia que permetrà una participació més elevada dels actors convocats.

Tot plegat permetrà elaborar, el 2018, l'Estratègia i el Pla d'Acció per a l'adaptació al canvi climàtic de les Terres de l'Ebre i prioritzar les accions pilot i demostratives que contempla Life Clinomics.

Pesca al Delta de l'Ebre

Coordinador

Socis

Cambra de Comerç
de Barcelona

UNIO GENERAL DE TREBALLADORS
DE CATALUNYA

CONSELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

comissió obrera
nacional de Catalunya

Oficina Catalana
del Canvi Climàtic

UNIÓ
DE PAGESOS

Web del projecte: www.lifeclinomics.eu

Agenda del projecte: www.lifeclinomics.eu/ca/category/agenda

Correu: life.clinomics@diba.cat

Segueix-nos a Twiteer: [@ClinomicsLife](https://twitter.com/ClinomicsLife)

Dipòsit legal B 25356-2017

*El contingut d'aquesta publicació no reflecteix l'opinió oficial de la Unió Europea.
La responsabilitat de la informació és assumida completament pels autors.*